

דרך ימינו של המקיף את היס [רש"י].

מר רבי יוסי הגלילי אית ליה דרמי בר יחזקאל, וחייב להקיף דרך ימין, ומר רבי עקיבא לית ליה דרמי בר יחזקאל, ואין קפידא להקיף דרך ימין, ולקמן מפרש למה דוקא דרך שמאל.

ודחינן: לא, דבולי עלמא — בין רבי יוסי הגלילי ובין רבי עקיבא — אית לחו דרמי בר יחזקאל, והבא בהא קא מיפלגי:

מר רבי יוסי הגלילי סבר: ילפינן פנים מזבח הפנימי מחוץ ממזבח החיצון, שהרי בנתינה על קרנות מזבח החיצון, קיימא לן שהיה מקיף דרך ימין וכמו ששנינו בזבחים, ומשום דרמי בר יחזקאל, וילפינן מינה למזבח הפנימי [רא"ל] —

ומר רבי עקיבא סבר: לא ילפינן פנים מחוץ.

ואכתי תמהינן לרבי עקיבא: נהי דלא יליף פנים מחוץ לחייבו להקיף דרך ימין, מכל מקום אי בעי הכי דרך ימין נעביד, ואי בעי הכי דרך שמאל נעביד, ולמה אמר רבי עקיבא שיקיף דוקא דרך שמאל?!

ומשנינן: אמר לך רבי עקיבא: הרי מדינא [מעיקר הדין] בההוא קרן דפגע ברישא

[באותה קרן שפוגע לראשונה] בכואו מן הפרוכת, שהיא הקרן הדרומית מערבית לדעת רבי עקיבא, בההוא עביד ברישא [בה] היה צריך לעשות בראשונה] —

דהרי אמר ריש לקיש: אין מעבירין על המצוות, הפוגע במצוה לא יעבור ממנה, [ונפקא לן במכילתא, מ"ושמרתם את המצוות" ודרשינן: "ושמרתם את המצוות", לא תמתין לה עד שתחמיץ ותתיישן, רש"י לעיל לג א] —

ואמאי לא עביד, והטעם שאינו עושה כן אינו אלא משום דכתיב: "ויצא אל המזבח", ולמדנו: עד דנפיק מכוליה מזבח, שיצא אף מכנגד המזבח, ויגיע למזרחו (254) —

ולפיכך: כיון דיהיב בההוא קרן, אחר שנתן דם באותה קרן שמעבר למזבח היא הקרן המזרחית דרומית, הדר אתי לההוא קרן דאיהייב למיתב ברישא, חוזר הוא לאותה קרן דרומית מערבית שהתחייב מתחילה לתת עליה; ולפיכך סדר הזאותיו היה: מזרחית דרומית, דרומית מערבית. (255)

ואי בעית אימא: אי סבירא לן [אילו היה ט-א מוסכם]: הקפה שמקיף את הקרנות במזבח הפנימי ברגל היה עושה אותה, וכשם שהיה מקיף את המזבח החיצון כשנותן על

בכל מקום.

אבל בתוספות ישנים כתבו: "ולהכי נקט חשבונו לצפון ואינו מתחיל במערב, לפי שיכלה חשבונו למזרח, כדאמר: כל פינות לא יהו אלא דרך ימין למזרח".

ואולי יש לומר: דריש הכי, מדכתיב: "אל המזבח", דמשמע דבעינן שיבוא כדרך שבאים תמיד אל המזבח, דהיינו כשבאים מחוץ שפוגע לצד מזרחי תחילה שהפתח לצד מזרח, ממילא בא אל מזרח המזבח.

255. א. תמה הצל"ח [נא ב ד"ה ולכן אומר אני]: הרי כיון דאתינן להכי, שוב אין צריך לומר

254. כתב בשפת אמת: יש לדקדק היכי משמע הכי מהאי קרא?!

הקפה של מזבח הפנימי ביד היא, עומד במקומו ומקיף בידו את הקרנות; ואינו דומה למזבח החיצון שהיה מקיף ברגל.

ומר רבי יוסי הגלילי סבר: הקפה ברגל כהקפה שבמזבח החיצון, וילפינן מינה. (256)

הקרנות, [שהרי המזבח היה שלשים ושנים אמה על שלשים ושנים אמה, ואי אפשר אלא אם כן מקיפו ברגל] דבולי עלמא לא הוה פליגי, דילפינן פנים מחוץ.

והכא בהא קא מיפלגי: מר רבי עקיבא סבר:

לחזור לקרן דרומית מערבית מפני שנתחייב בה בתחילה; וכיון שכן, אף שדעת רבי עקיבא מוכרחת כי הוא סובר "הקפה ביד", שאם לא כן היה מקיף דרך ימין ולא היינו מתחשבים בסברא הנ"ל; הרי שלדעת רבי יוסי הגלילי אין הכרח שהוא חולק בדין הקפה, אלא הואיל ומן הצפון הוא בא, הרי מאותו טעם גופה סובר הוא שחזור לקרן צפונית מערבית, ואין טעמו כלל מפני שצריך להקיף דרך ימין, וכמו שכתב הריטב"א שהובא לעיל בהערות; ומנין לנו לומר כי הוא חולק על רבי עקיבא בשנים?! ורבינו עקיבא איגר נשאר בצע"ג בזה; וראה מה שכתב בזה ב"שיח יצחק".

ובתוספות ישנים הקשו קושיא זו, בין שאר קושיותיהם על שיטת רש"י.

ועל כן פירשו: לדעת שניהם פיתחא בדרום קאי, אלא, בכלל מה שנאמר: "ויצא אל המזבח" שיעמוד ופניו כנגד המזבח, קרן צפונית מזרחית לימינו וקרן דרומית מזרחית לשמאלו; נמצא כי לדעת רבי יוסי הגלילי הסובר: דרך ימין הוא מקיף, קרן ראשונה היא הקרן הצפונית מזרחית; ואילו לדעת רבי עקיבא, הואיל ואינו צריך להקיף דרך ימין הרי הוא "חוזר" באותה דרך ש"עבר" בה על המצוות; כן נראה לכאורה פירוש דבריהם.

אלא שבתוספות הרא"ש מבואר, כי רבי עקיבא נחלק עליו שאין צריך לעמוד נגד המזבח, ודי שיעמוד כנגד הקרן המזרחית; ולא נחבאר, למה נצרכו לומר כי רבי עקיבא חלוק עליו אף בדבר זה.

דרכי עקיבא אינו סובר שצריך להקיף דרך ימין; דילמא כל מה שהולך דרך שמאל הוא כדי לחזור על המקום שעבר?! וראה שם אריכות בזה.

ובשיח יצחק מבואר, כי להקיף דרך ימין עדיף.

ב. בריטב"א מבואר לכאורה [ראה שם], כי לפי ביאור הגמרא בדעת רבי עקיבא, שוב אין צריך לומר שרבי יוסי הגלילי יליף פנים מחוץ, כי יש לומר שהיה חוזר לקרן צפונית מערבית מכח סברתו של רבי עקיבא, שיש לו "לחזור" לאותה קרן שפגע בה תחילה; ולפיכך חוזר לקרן צפונית מערבית שפגע בה תחילה — לדעתו.

ודברי הריטב"א תמוהים מכל סוגיית הגמרא בהמשך, [וראה מה שכתבו בתוספות ישנים נט א, ד"ה מר יליף, הובאו בהערות בהמשך הסוגיא].

ואמנם המדקדק בלשון הריטב"א יראה שלא הזכיר רבי יוסי הגלילי, אלא רבי יוסי; ויתכן כי נשתרבה לכאן מחלוקת רבי יוסי ורחנניה לקמן, שם נתבאר בדברי התוספות ישנים הנזכרים ובפירושו הר"ח שם, כפי שביאר הריטב"א כאן. ובהערות בריטב"א הנדמ"ח הביאו פירוש הר"י מלוניל שכתב לדעת רבי יוסי הגלילי, כי משני טעמים הוא סובר שחוזר לקרן צפונית מערבית, הן מטעם הריטב"א, והן מטעם שיהיה דרך ימין; וצריך תלמוד.

256. דברי הגמרא לשיטת רש"י צריכה ביאור; כי לדעת רבי עקיבא הסובר הקפה ביד, הרי מוכרחים אנו לסברת הגמרא לעיל שמחוייב הוא

ואי בעית אימא: דכולי עלמא סברי: הקפה ביד היא במזבח הפנימי.

והכא כהא קמיפלגי: מר רבי יוסי הגלילי סבר: ילפינן הקפת יד מנהקפת רגל; ומר רבי עקיבא סבר: לא ילפינן יד מרגל.

ותמהינן: וכי אטו סבר רבי יוסי הגלילי: הקפה ביד היא, והיה עומד במקומו?!

והא מדרקתני סיפא דמשנתנו: רבי אליעזר אומר: במקומו היה עומד ומחטא, מכלל דתנא קמא במשנה שהוא רבי יוסי הגלילי [שהרי סדר ההזאות במשנתנו כרבי יוסי הגלילי הוא] לא סבירא ליה שבמקומו היה עומד ומקיף ביד?!

אלא, מחוורתא כדשנינן מעיקרא: מר רבי עקיבא סבר: הקפה ביד, ומר רבי יוסי הגלילי סבר: הקפה ברגל —

ובחא⁽²⁵⁷⁾ קא מיפלגי: מר הסובר הקפה ברגל סבר: ונתן על קרנות המזבח "סביב" דמזבח פנימי, כזריקה "סביב" האמורה בתורה במזבח החיצון.

ומר הסובר הקפה ביד סבר: כוליה מזבח פנימי שהיה רחבו אמה על אמה במקום חדא קרן דמזבח חיצון קאי [כל המזבח הפנימי שוה לקרן אחת של מזבח החיצון] שהיתה אף היא אמה על אמה, ולפיכך לא היה צריך להקיפו אלא בידו [רא"ל].

תניא: אמר רבי ישמעאל [בן אלישע, דק"ס]: שני כהנים גדולים נשתיירו במקדש [ממקדש, דק"ס] ראשון, זה אומר: בידי הקפתי; וזה אומר: ברגלי הקפתי; זה נותן טעם לדבריו, וזה נותן טעם לדבריו; ולא שנחלקו בדבר, אלא אפשר לעשות הקפה ביד ואפשר לעשות הקפה ברגל, וכל אחד סיפר מנהגו [ת"י וריטב"א⁽²⁵⁸⁾].

זה נותן טעם לדבריו: "סביב" דמזבח פנימי כ"סביב" דמזבח החיצון; וזה נותן טעם לדבריו: כוליה מזבח פנימי, במקום חדא קרן דחיצון קאי.

שנינו במשנה: רבי אליעזר אומר: במקומו היה עומד ומחטא, ועל כולן היה נותן מלמטה למעלה, חוץ מזו שהיתה לפניו, שהיה נותן מלמעלה למטה:

מתניתין מני: רבי יהודה היא, הסובר כן בדעתו של רבי אליעזר.

דתניא: רבי מאיר אומר: רבי אליעזר אומר: במקומו עומד ומחטא, ומתוך שעל זו שלפניו היה נצרך ליתן מלמעלה למטה, לפיכך: על כולן היה נותן מלמעלה למטה —

חוץ מאותה שבאלכסון [הקרן שעומדת בראש האלכסון של הקרן שהתחיל בה, אם התחיל בקרן דרומית מזרחית הוי קרן אלכסון צפונית מערבית, ואם התחיל בצפונית מזרחית הוי האלכסון בדרומית מערבית, ריטב"א] —

אבל הצ"ח לא מחקו והאריך שם בביאור הענין.

258. הטעם שפירשו כן, מפני שהוקשה להם,

257. הגר"א מחק ואי בעית אימא, וטעמו כמו שהקשה הצ"ח [נא ב ד"ה וכוה נבוא לביאור]: והלא הוא הדבר עצמו שאמר תחילה מר סבר הקפה יד וכו' ומה הרויח ב"ואיבעית אימא";

אלא אמר רבה בר שילא, לפרש "על טהרו של מזבח": על גלויה דמזבח, מטהר ומפנה הקטורת שנשרף עליו בבוקר, ועל שמייפהו ומגלהו קרי ליה "טהרו" [רש"י זבחים] — וכדכתיב: **וכעצם השמים "לטוהר"** [לשון: ברור וצלול, רש"י בחומש].

תניא: חנניא אומר: בצד צפוני של גג המזבח הוא נותן את ההזאות שעל גגו.

רבי יוסי אומר: בצד דרומי של גג המזבח הוא נותן.

במאי קמיפלגי:

מר חנניה סבר: **פיתחא** של קודש הקדשים בבית שני בדרום קאי ובצד זה היה מתחיל, הרי שהיה מסיים בקרן צפונית וכשיטת רבי עקיבא, ולפיכך היה מזה על צד צפון.

ומר רבי יוסי סבר: **פיתחא בצפון קאי** [וכשיטתו לעיל נא ב], והיה מתחיל בקרן צפונית ומסיים בדרומית, ובמקום שהיה מסיים, שם היה נותן על גג המזבח. (259)

דכולי עלמא — בין חנניה ובין רבי יוסי — מיהא, היבא דגמרן מתנות דקרנות במקום שנגמרים מתנות הדם שעל הקרנות **חתם** יחיב שם הוא נותן על גגו —

שעליה הוא נותן ממטה למעלה; שטורח הוא לתת עליה מלמעלה למטה, להיות כפוף ופושט זרועו עד כלות המתנה, אלא משכופף גופו ופושט זרועו, מתחיל למטה ונוקף והולך למעלה [לשון רש"י].

רבי יהודה אומר: רבי אליעזר אומר: במקומו עומד ומחטא, ועל כולן הוא נותן מלמטה למעלה הואיל וכך נוח יותר, חוץ מזו שהיתה לפניו ממש, שנותן מלמעלה למטה, כי היכי דלא נתוסן מאניה, [יתלכלכו בגדין].

שנינו במשנה: **הזה ממנו על טהרו של מזבח:**

מאי טהרו?

אמר רבה בר רב שילא: **פלגיה דמזבח** באמצע גובה כתלו של המזבח, **כדאמרי אינשי: טהר טיהרא** [הצהיר הצהרים, רא"ל] וחוי פלגיה דיומא [והוא בחצי היום], ואף כאן נותנו בפלגיה דמזבח.

מיתיבי מברייתא המוכחת כי על גג המזבח היה מזה, ולא על כותלו: **כשחוא מזה, אינו מזה לא על גבי האפר ולא על גבי הנחלים** שעל המזבח, **אלא חותה נחלים אילך ואילך** למעלה מראשו של מזבח ומכברו יפה עד שנראה זהב המזבח [רא"ל], **ומזה!?**

259. על פי דרכו של רש"י בכל הסוגיא, צריך להוסיף כאן: רבי יוסי סובר הקפה ברגל הוא עושה או דיליף יד מרגל, ומקיף דרך ימין; וכמו שפירש רש"י בדעתו של רבי יוסי הגלילי, שהרי היינו הך.

ואילו לדעת התוספות ישנים, שיטה זו של רבי יוסי שיטה חדשה היא, ואינה צריכה לדין

ממה שאמרו בגמרא תמורה טו ב: מימות משה עד שמת יוסף בן יעזר לא היתה מחלוקת בישראל; ודקדקו לשון "אני הקפתי" דמשמע: כך היה עושה ולא שדין הוא להקיף כן. והגר"א הגיה בגליונו, ומחק מלת: במקדש "ראשון".

מאי טעמא?

אמר קרא: "וטהרו וקדשו", [ב]מקום שקדשו בקרנותיו שם טיהרו בהזאות.

שנינו במשנה: שירי הדם של פר ושעיר היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון:

דאמר קרא גבי פר כהן משיח שניתן דמו על מזבח הזהב: "ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אוהל מועד", ותניא בתורת כהנים: "הפר" לרבות פר של יום הכפורים שיהו שייריו נשפכין ליסוד אשר פתח אוהל מועד —

ואי זה הוא "יסוד אשר פתח אוהל מועד" [פתח הבית שהיה במזרח], הוי אומר: יסוד מערבי, שהרי מערבה של מזבח כנגד הפתח היה.

שנינו במשנה: ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד דרומית:

תנו רבנן: כתיב בפרשת חטאת: "ואת כל דמה ישפוך אל יסוד המזבח" [ויקרא ד ל]:

זה יסוד דרומית; אתה אומר יסוד דרומית, או אינו אלא יסוד מערבית, וכמו שמצינו בחטאות הפנימיות, וילמד סתום מן המפורש [רש"י זבחים].

אמרת: ילמד ירידתו מן הכבש של מזבח החיצון ושיריים בידו ליציאתו מן החיכל ושיריים בידו אחר הזאות פנים, מה יציאתו מן החיכל היה שופך בסמוך לו, ואי זה: זה יסוד מערבי; אף ירידתו מן הכבש העומד בדרום המזבח, היה שופך בסמוך לו, ואי זה: זה יסוד דרומי, שהיה סמוך לו בירידתו יותר משאר הרוחות.

תניא: רבי ישמעאל אומר: זה שיריים של מזבח הפנימי וזה של מזבח החיצון היה שופך אל יסוד מערבי של מזבח החיצון.

רבי שמעון בן יוחאי אומר: זה וזה יסוד דרומי.

בשלמא טעמא דרבי ישמעאל ניחא, משום דקסבר: ילמד סתום שיירי מזבח החיצון שלא פירש בהם הכתוב על איזה יסוד הוא שופך ממפורש משיירי מזבח הפנימי

מערכת דרומית ודרומית מזרחית "כדאמר לעיל אליבא דרבי יוסי הגלילי", והדברים נראים כמזכה שטרא לבית תרי.

והוסיפו בתוספות ישנים על פי דרכם: כי הגמרא לא היתה חייבת לפרש דברי רבי יוסי על פי שיטתו, אלא על דרך שפירשו הם דברי רבי יוסי הגלילי, דלא תליא בפיתחא בצפון; ורק משום דשמעין ליה לרבי יוסי דסבירא ליה פיתחא בצפון, נקטה הגמרא ביאור שיטתו — לשיטתו; וגם כדי שלא יחלוק רבי יוסי על רבי עקיבא רבו, בענין הקפה ברגל ובלמוד יד מרגל.

הקפת ימין, אלא "חוזר" הוא לקרן צפונית מזרחית משום ש"עבר" עליה בכואו מן הצפון, [ועל דרך שהקשו — הובא בהערה לעיל — לפי פירושו של רש"י]; וכן פירשו כאן, וכן הוא בפירוש הר"ח.

אמנם המדקדק היטב בלשון רש"י יראה, כי רש"י לא הזכיר כאן כלל הקפה דרך ימין, ולשונו נוטה שמפרש כאן כדברי התוספות ישנים, והדברים צריכים תלמוד.

ואף לשונו של רבינו אליקים צריכה תלמוד: וכי נפיק ומטי לקרן מזרחית צפונית יהיב ביה "והדר יהיב לההוא דפגע ברישא" והדר

וגורסין בה: זה וזה יסוד דרומית, לאמר: חזר בו רבי ישמעאל.

ופימניך שלא תחליף לאמר: זה וזה יסוד מערבי: משכוח גברי לגברא, תלמידי רבי שמעון משכו את רבי ישמעאל לאמר כדבריהם, שהיו אומרים: זה וזה יסוד דרומי.

שנינו במשנה: אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון וכו' ומועלין בהן:

תנו רבנן:

מועלין מדרבנן [כדמפרש ואזיל] בדמים של הקרבנות אחר כפרה וכסתם משנתנו דקתני "ומועלין בהן" [ריטב"א ש"י צ(261)] ולאחר

שנאמר בהם: אל יסוד המזבח אשר פתח אוהל מועד, והוא יסוד מערבי, וכמו שמבואר לעיל.

אלא רבי שמעון בן יוחאי, מאי טעמא?

אמר רב אשי: קסבר רבי שמעון בן יוחאי: פתחא של היכל בדרום של מזבח קאי, כלומר: דעת רבי שמעון שהיה עומד המזבח כולו בצפון הפתח, "ואין המזבח לפני הפתח כלום, אלא אמה של יסוד דרומי" [רש"י זבחים וראה הערה (260)], ונמצא ה"יסוד אשר פתח אהל מועד", הוא יסוד דרומי.

תנא דבי רבי ישמעאל בדבי רבי שמעון בן יוחאי, כלומר: בבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי היו שונים את משנת רבי ישמעאל,

אלא הוא הדין אחר כפרה קודם שיצאו לנחל קדרון, כמבואר במעילה יא א, וברש"י שם. ובתוספות כתבו על מה שאמרו בגמרא, דכולי עלמא מדאורייתא אין מועלין בהם "דאי מדאורייתא לא יצאו ידי מעילה, האיך נמכרין לגננין לזבל", הרי שפירשו המחלוקת על אחר כפרה.

ובלקוטי הלכות כתב:

איכא מרבנותא דמפרשי דהאי ברייתא קאי איצא לנחל קדרון, אבל קודם לזה [כלומר: משעת שחיטה] אפילו רבי מאיר ורבי שמעון סברי דאין מעילה בדמים אפילו מדרבנן, ולפי זה אתיא מתניתין [דקתני: יש בהן מעילה] כרבי מאיר ורבי שמעון, דלדעת חכמים בכל גווני לית בה מעילה כלל.

ואית מרבנותא [עיינן בפירוש ר"ח, עין משפט] דמוכח מינייהו קצת, דמפרשי דהאי ברייתא קאי אלפני זריקה, ולפי זה אפשר דרק בהיא פליגי רבנן וסברי דאין בו מעילה כלל, אבל ביצא לנחל קדרון גם הם

260. עוד כתב שם רש"י: "אי נמי בצפון "העזרה" קאי, והווי חמש אמותיו כנגד הפתח, ואמה אחת מהן יסוד דרומי, אישתכח דכי נפיק מן הפתח רואה יסוד דרומי לפניו מכוון באמצע הפתח".

ועל דרך זה בריטב"א כאן: "צד דרומו של מזבח בלבד הוא שרואה פתח ההיכל בחמש אמות שכנגד חצי הפתח, כי מחצי הפתח מתחיל דרומו של מזבח".

וצריך ביאור: אם היה המזבח מגיע עד אמצע פיתחו של היכל, אם כן אף יסוד מערבי נקרא "פתח אוהל מועד" שהרי בחלקו הוא כנגד הפתח ממש.

ומלשון רבינו אליקים נראה כפירוש ראשון.

261. וכן כתבו תוספות בפסחים כב א ד"ה מועלין בהן על פלוגתא זו "ופלוגתתם אחר שיצא לנחל קדרון", ומשום דקודם זריקה אין מועלין בו אפילו מדרבנן, כדקאמר רבי שמעון במעילה, ע"ש; ובפשוטו לאו דוקא קודם זריקה,

שיצאו לנחל קדרון [מעילה יא וברש"י שם],
דברי רבי מאיר ורבי שמעון.

וחכמים אומרים: אין מועלין בהן.

אמר קרא בענין הדם: ואני נתתיו "לכם" על
המזבח לכפר על נפשותיכם: שלכם יהא,
כחולין שלכם שאין בו מעילה לפני
כפרה (264) וכל שכן אחר כפרה.

דבי רבי ישמעאל תנא: הואיל וכתוב:
"לכפר" על נפשותיכם, לכפרה נתתיו בתורת
קדשים, ולא למעילה, למעול בו אין בו דין
קדשים [רש"י] (265).

ורבי יוחנן אמר [ראה ביאור דבריו
מהערה (266)]:

ט-ב עד כאן לא פליגי תנאים אלו אלא
מדרבנן (262) ולענין תשלום קרן להקדש,
אבל מדאורייתא ולהתחייב עליו חומש
כשאר מועל בהקדש, אין מועלין בהן. (263)

מנא הני מילי שאין בהם דין מעילה
מדאורייתא?

שתמה רבינו עקיבא איגר, הובא בהערה בעמוד
א; וראה עוד מה שביאר בדבריהם ב"שיח
יצחק".

ודבריהם צריכים ביאור: שהרי נמכרו להם
בדמים, ויצאו לחולין על ידי המכירה, וכמו
שכתב המאירי במשנה; ואם לא כן, הרי אפילו
אם מעילה מדרבנן היא, למה מותרין הן, ועל
כרחך כמו שכתב המאירי, ואם כן מה לי
דאורייתא מה לי דרבנן.

264. בדם קודם שחיטה יש מעילה מדאורייתא,
כן כתבו התוספות בשם רבינו תם, ראה עוד
שם.

265. והמאירי פירש באופן אחר: לכפרה נתנו
ולא למעילה, רצונו לומר לטובה ולא לרעה,
שלא להתערב קטיגור בסנגורו.

266. דברי הגמרא לכאורה צריכים ביאור:
הרי פלוגתתם היא אחר כפרה כמבואר לעיל
לדעת רוב הראשונים; והתוספות כתבו כאן,
שכל עיקר מה דפשיטא לן שאין בו מעילה
מדאורייתא הוא מכח משנתנו דמיירי לאחר
כפרה —

ואם כן הניחא מה שמביאה הגמרא דרשות
דעולא ודבי רבי ישמעאל, כיון שבכלל דבריהם

מודים דיש בו מעילה מדרבנן, [כי אחר שיצא
לשם חמור יותר, ראה מעילה יא א], ולפי זה
אתיא מתניתין דידן כרבנן.

ולדינא נקטו רובא דרבכוותא, דקודם
שיצא לנחל קדרון אין בו מעילה כלל אפילו
מדרבנן בין קודם כפרה בין אחר כפרה, אכן
ביצא לנחל קדרון מועלין בהן מדרבנן.

וראה רבינו עקיבא איגר שתמה על דברי
התוספות הנזכרים: "דלמא פליגי בדאורייתא,
והא דנמכרין לגננין היינו כיון דנעשית מצותו
אין מועלין, אבל בתחילתו פליגי, וצע"ג" הרי
שנקט רעק"א כי מחלוקתם היא לפני זריקה,
ותואם עם דברי הר"ח שהביא בלקוטי הלכות.
וראה עוד בהערה במשנה, מלשון רש"י
בפסחים כב א.

262. שיטת רבינו חיים בתוספות בעמוד ב,
דיש בו מעילה מדאורייתא, אלא שאין מעילה זו
מחמת ההקדש שהיה עליו מתחילה, אלא לפי
שבית דין מקדישין אותו, ובלשון הגמרא הוא
נקרא "מעילה מדרבנן"; ורבינו תם חלק עליו:
[וראה מה שנחלקו הרמב"ם והראב"ד].

263. ביארו התוספות: על כרחך אין בהם
מעילה מדאורייתא, שאם לא כן איך מבואר
במשנתנו שהן נמכרין לגננין לזבל, [וראה מה